

Obnova alejí

K výsadbě v našich podmínkách jsou vhodné například

- a) lípy a javory, protože jsou dlouhověké a původní
- b) topol vlašský, protože působí majestátně
- c) trnovník akát, protože je dekorativní v době květu

Přestože v uplynulých desetiletích řada historických alejí zanikla a jiné byly vykáceny, jejich návrat do krajiny zdaleka není nepředstavitelný.

„Postav dům, zasad' strom, zplod' syna,“ praví staré životní moudro. Nabádá, abychom po sobě zanechali odkaz dalším generacím. Zatímco u komunikací I. třídy je výsadba alejí vzhledem k intenzitě automobilového provozu problematická, podél silnic II. a III. třídy i polních cest mají stromy své místo i dnes.

Vhodný druh stromu

Kdysi se vysazovaly topoly vlašské, které působí majestátně. Jejich dřevo je však křehké a již v mladém věku se z nich odlamují větve. Nevhodné jsou také invazivní dřeviny, které se šíří a zaplevelují okolí, například trnovník akát.

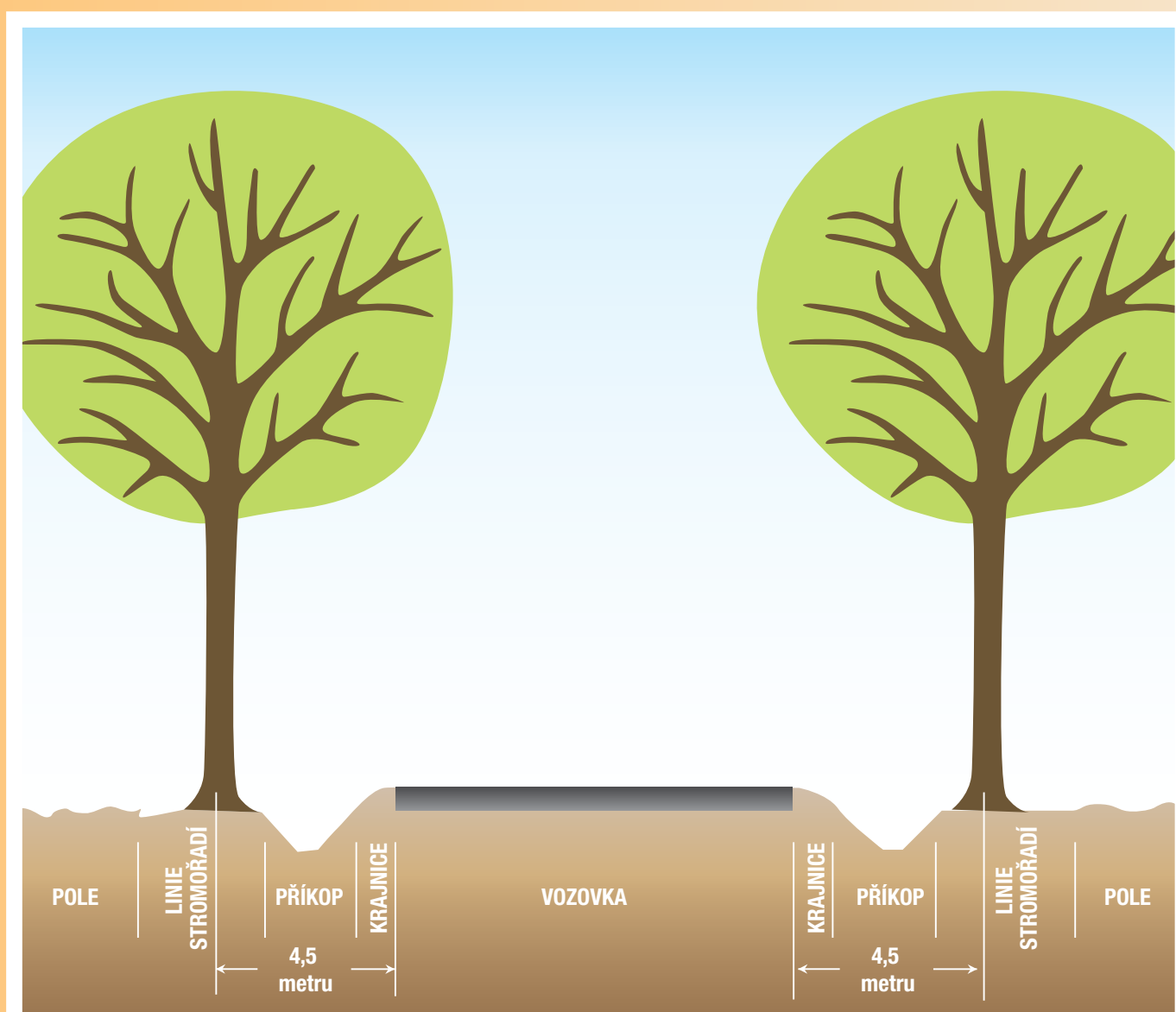
K výsadbám je vhodné vybírat domácí dlouhověké stromy, např. javory, duby nebo lípy. Aleje bývají zpravidla jedno-druhové, aby byly kompaktní. Je potřeba také zvážit možné opadávání plodů na vozovku (kaštiny, ovoce).

foto: Jana Vítnerová
Stromy zasazené na náspech by měly kopírovat jeho horní hranu.

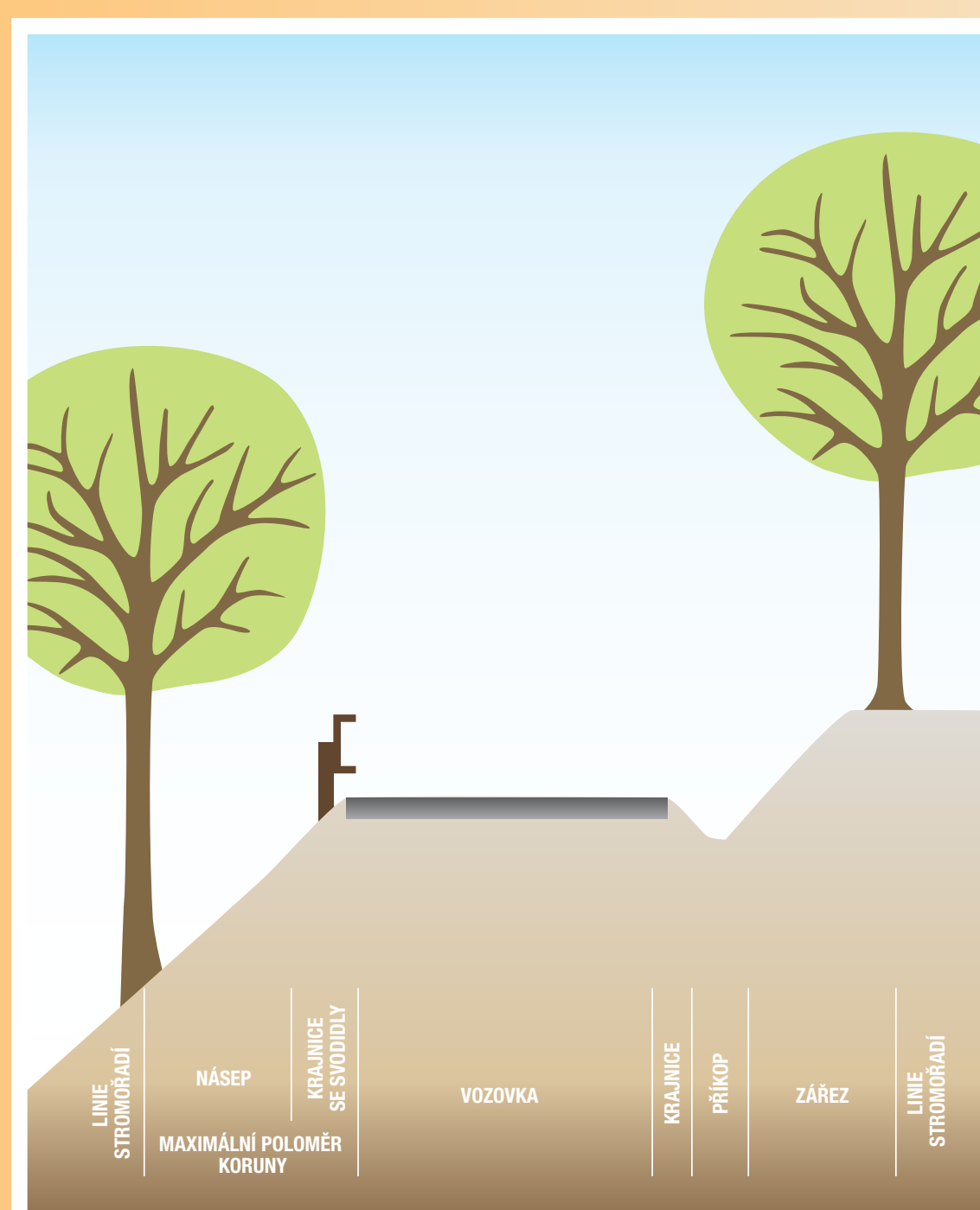
foto: Martin Skalský
Nově vysazované stromy by měly růst až za příkopem, optimálně 4,5 m od krajnice.

Aleje v rovinném terénu

Vzdálenost linie nově vysazeného stromořadí od kraje vozovky by podle technické normy neměla být menší než 4,5 metru. Neměla by být ani o výrazně

větší, aby mohlo dojít k zapojení korun dospělých stromů, což je podstatou aleje.

Aleje v zářezu či v náspehu

Žádoucí odstup stromu od vozovky je doporučován tak, aby stromořadí kopírovalo horní hranu zářezu. V náspehu je odstup stanoven na maximálně poloměr koruny tak, aby koruna, která je zde níže, nečněla do vozovky.

Vhodné místo k výsadbě

Zatímco silnice II. a III. tříd patří krajům, pozemky za příkopem bývají v majetku obcí nebo zemědělců. Řešení spočívá ve výkupu pozemků, někdy je možná výsadba se souhlasem majitelů polí. Pokud jde o státní pozemky, mohou kraje žádat o jejich převod do svého majetku.

Financování výsadeb

Peníze na výsadbu je možné získat z Programu péče o krajinu nebo z Operačního programu Životní prostředí. Přehled všech zdrojů nabízí Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (www.dotace.nature.cz). Výsadby podporují také některé nadace, zejména Nadace Partnerství (www.nadacepartnerstvi.cz).

Péče o aleje

Založením aleje nic nekončí, spíše naopak. Výsadba je pro strom stresující - potřebuje se aklimatizovat na nové stanoviště. Polovinu úspěchu výsadby proto tvoří kvalitní a zodpovědná péče o vysazený strom.

Péče by měla trvat nejméně 5 let a zahrnovat zálivku, hnojení, výchovný řez a ošetřování. Uhyne-li strom, je nutné zjistit příčinu. V příliš stresových podmínkách (např. silné zasolení půdy) není výsadba možná.

foto: Emma Šádová

Arnika iniciovala náhradní výsadbu aleje podél silnice z Horní Cerekve do Těšenova. V listopadu 2009 se lidé z několika místních zájmových sdružení společně pustili do práce a vysadili 80 lip a javorů.